

JOANNIS SARESBERIENSIS

CARMEN DE MEMBRIS CONSPIRANTIBUS.

Concilium celebrant humani corporis artus
 Inter se, de se plurima verba serunt.
 Incidit in ventrem sermo, de ventre queruntur
 Quod gravis is dominus et nimis urget eos.
 Tandem rhetorico piugens sua verba colore,
 Aggreditur fratres lingua superba suos:
 « Quis furor, o cives, quæ tanta licentia ventris,
 Audeat ut nobis ponere turpe jugum?
 Turpe jugum certe, quando servis dominatur,
 Et dominus servit: hic jubet, ille facit.
 Certe nos servi turpes, digni cruce, cunctis
 Ludibrium, miseri, degeneresque sumus.
 Nam ventrem dominum nobis elegimus, ipsi
 Omnia colligimus quæ sibi grata putat?
 Nulla quies nobis, movet hunc, jubet huic, vocat

[illum;

Surge, piger, somnos excute, tolle moras;
 Quære cibos, epulasque para, vinumque propina.
 Mensam pone, dies præterit, hora fugit.
 Ecce duo veniunt hostes mortemque minantur,
 Imminet inde fames, imminet inde sitis.
 Ergo deficiam, nisi subvenias mihi velox,
 Præveniasque famem, præveniasque sitim.
 Sic me, sic alios pulsat lascivia ventris,
 Et me plus aliis turgidus ille premit.
 Me quasi præcognem causarum, jurgia sæpe
 Exercere jubet, parvaque dona sequi.
 Et modo patrogus, modo judex, et modo testis
 Clamo, jura Patrum contero, falsa loquor.
 Sub specie veri curaus inducere falsum
 Falso, perjuro, prætereoque fidem.
 Fasque nefasque simul æquali pondere librans,
 Per licitum pariter illicitumque vagor.
 Si lateri vel pontificis vel principis adsto,
 Tunc unguentâ paro blanda, placere volens.
 Ungo blanditiis, ut delicias sibi venter
 Accumulet, ac me distrahit ille nocens.
 Nonne manus nostræ ventri servire laborant?
 Nonne minas ejus imperiumque timent?
 Furantur, rapiunt, operantur, et omnia venter
 Suscipit, et sorbet omnia Scylla vorax.
 Illic oculus servit venator, currit ubique,
 Nuntiat hic domino, quæ meliora putat.
 Heu pedibus quantos induxit sæpe labores,
 Quos nimis affligit, quos sine lege premit.
 Inde dolor nostri consumit corporis ossa,
 Membra quatit, vires haurit, aratque cutem.
 Est ad servitium nobis studiosa voluntas,
 Gratia nulla tamen: conqueror inde magis.
 Nam cum servitio respondet gratia, multum
 Temperat, imo facit dulce laboris onus.

A Huic vero cum multa damus, cum multa paramus
 Non cessat querulus dicere: Pauca datis.
 Si dederis hodie, nisi cras dederis, nisi rursum
 Et rursum dederis, perdere prima potes.
 Et si forte suis dicit: Satis est, satis illud,
 Post modicum tempus incipit esse parum.
 Dicite, quid tantam possit satiare Charybdin?
 Dicite, quanta cupit, quis dare tanta potest?
 Illic etiam nostros auget cumulatque labores,
 Et gula nos nimium pessima sæpe premit.
 Illi gustus adest, hic portam servat, et ille
 Villis leno, procax garcio, scurra vagus.
 Ili duo per mundi currunt elementa; quid aer,
 Quid pariat tellus, quid freta, scire volunt.
 Non velucris penna, non evadit fera cursu,
 B Non cetus toto gurgite tutus erit.
 Noverunt varios hi dispensare sapes,
 Ut magis alliciant, illiciantque cibis.
 Gustus discernit quod transmittit gula, venter
 Abscondit; probat hic, hæc rapit, ille capit.
 O venter, quanto deturpas crimine mundum,
 Inmundumque facis, turpia quæque moveas!
 Propter te sunt homicidia, furta, rapinæ,
 Insidiæ, strages, jurgia, bella, doli,
 Currit ad ecclesiam monachus, miles gerit arma,
 Navita sectatur lucra, colonus arat.
 Ex te virtutum casus, animæque ruina,
 Membrorum pestes, luxuriæque lues.
 Tu Nabusaradan princeps, dominusque cocorum,
 Namque tibi sero et mane coquina strepit.
 C Tu follis tumidus, vas plenum sordibus; imo
 Plenus fæce locus, non locus, imo lacus.
 Vos ergo, fratres, mecum discernite qualis
 Hic dominus, mecum cernite quale jugum.
 Turpe jugum credo, quando servus dominatur,
 Et dominus servit; hic jubet, ille facit.
 Turpe jugum vere, quando ratione sepulta
 In nobis venter imperat, illa silet.
 Vivere debemus, non ventri, sed rationi;
 Vir bonus hanc, non hunc, optat habere duces.
 Paulus ait: Venter escæ datur, escæque ventri,
 Sunt duo juncta sibi, perdet utrumque Deus.
 Nos ergo pudeat tali servire patrono,
 Gloria nostra per hunc nobilitasque perit.
 Surgite, state, precor, animo pugnate virill:
 D Magna parat nobis præmia pugna brevis.
 Æternum pereat, qui ventri serviat ultra;
 Sit procul a nobis qui sua regna feret.
 Sit sine fine labor, sit naufragium sine portu,
 Continuus sit ei perpetuusque labor.
 His socios animat verbis facundia linguæ,

Et movet et munit, et docet esse viros.
 Ergo simul junctos confederat una voluntas,
 Adstringitque sibi, quos legat unus amor.
 Indicunt ventri bellum, jurantque quod ejus
 Vincula dissolvent, discutientque jugum.
 Sic statuunt et sic confirmant, fœdere facto,
 Ventrem destituunt, nec famulantur ei.
 Jam pes, lingua, manus, et cætera membra quiescunt,
 Pes negat ire, loqui lingua, juvare manus.
 Prima dies illis tranquillo tramite currit,
 Nec quidquam poscit ille, nec illa ferunt.
 Altera jejunum nescit compescere ventrem,
 Latrantemque gulam pacificare nequit.
 Tertia consumptos macie vix sustinet artus,
 Namque maligna nimis urget ubique fauces.
 Pes torpet, manus ægrotat, languet caput, ora
 Pallent, suspirant pectora, lingua tacet.
 Omnia turbantur in corpore, nullus in illo
 Est vigor, æger ibi luctus, ubique dolor.
 Rursus post longos gemitus conamine multo,
 Vix hos balbutit languida lingua sonos :
 « Quid facimus? Nil prolicimus, magis et magis omnes
 Deficimus, premimur, conficimurque fame.
 A ventris rabie venit hæc injuria nobis,
 Hoc ejus nobis parturit ira malum.
 Sentio grande malum, sed causa mali mihi clausa :
 Quod nocet, ecce patet; cur nocet, ansa latet.
 Nunc igitur, fratres, vobis præsentibus, ipsum
 Conveniam, quæram, quæ sit origo mali. »
 Tunc se convertens ad ventrem lingua; « Quid, »
 inquit,
 « Tam male nos lædis? Hic furor unde tibi?
 Respice, nonne tuos concives perdere curas?
 Quando vides casum, non relevare paras?
 Hostis es et civis, hæc recta fronte repugnant
 Juncta sibi melius, civis, amicus erunt.
 Et vacuum et plenum te semper habebimus hostem,
 Semper erit nobis tristis uterque status?
 Quando tumes plenus, nimia de mole gravatus,
 Tunc semper tecum nos facis esse graves.
 Ergo precor, miserere tui, miserere tuorum,
 Ne tecum pereant, teque tuosque juva.
 Exponas, cur non quereris, vel quid tibi quæris?
 Et ne, quæso, noce, sed facienda doce. »
 His verbis claudit sermones lingua, vicemque
 Venter ei reddens, incipit ista loqui :
 « Audivi linguæ strepitus, et eos sapienter
 Sustinui, fratres, lædimur inde parum.
 Lingua quidem membrum modicum, sed molle,
 citoque :

A Labitur et loquitur sæpius absque modo,
 Nam de seintilla magnum fovet et movet ignem,
 In fornace sua fabricat inde dolos.
 Inde nimis nostros agitat discordia cives,
 Nam pacem turbat, et mihi tela jacit.
 Me dominum, fratres, vobis ostendit et hostem,
 Sed scio, quod vobis servio, vosque colo.
 Cum nos de massa rerum natura vocavit,
 Et nobis formam materiamque dedit,
 Corpore compegit uno, conjunxit amico
 Fœdere, nos semper jungat ut unus amor,
 Omnia præcepit fieri communia nobis
 Omnibus, ut proprium nullus habere velit.
 Omnibus officia distinxit: neque ministrum
 Constituit vobis, et dedit esse cocum.

B Inde puro vobis escas, alimenta ministro,
 Vitam conservo, pauca reservo mihi.
 Quod datis accipio, susceptum decoquo, coctum
 Distribuo vobis, fercula quæque gero.
 Si vos ingeritis, ego digero: quod nocet, illud
 Egero: quod prodest, hocce cuique gero
 Pauper sum servus, nil possum ponere vobis,
 Si nil confertis: nam mea byrsa vacat.
 Nec nimum curo, nec ego minimum mihi quæro.
 In medio positus opto tenere modum.
 A nimio veniunt fastidia, crimina, morbus,
 Crapula, luxuriæ fax, laterisque dolor.
 A minimo veniunt infestæ mortis imago,
 Frons tristis, facies pallida, laxa cutis.
 A medio veniunt mens semper sobria, corpus
 C Robustum, felix vita, serena quies.
 Ergo sibi caveat dives, ne devoret ultra
 Quam satis et pauper curat habere parum.
 Et vos, si sapitis, servate modum mihi dando,
 Dispensator ero pro ratione dati.
 Sæpe mihi dabitis, quia vultis sæpe cibari:
 Namque per hoc vobis vita salusque datur
 Surgite, ne mortis inducat inertia somnum:
 Somno desidix judico sæpe mori.
 Turpiter occumbit, quem torpor vulnerat. Ergo
 Surgite, mors properat: sentio, vita fugit. »
 Ventris ad has voces, membrorum turba resunit
 Vires, et rediens induit arma vigor.
 Surgunt, officiis insistunt, debita solvunt,
 D Invigilant operi singula membra suo.
 Quos socios vitæ fecit natura, laboris
 Atque oneris socios nutua cura facit.
 Sic litem sepelit læto concordia fine,
 Hic quoque vult finem carmen habere suum.